

KONU ANLATIMI

1- ÖZNEL ANLAMLI CÜMLE

Doğruluğu veya yanlışlığı kişiden kişiye değişen, kanıtlanamayan cümlelere öznel anlamlı cümle denir.

Özellikleri:

- * Kişilerin görüşlerine göre değişir.
- * Söyleyenin duygularını içerir.
- * Tartışmaya açıktır.
- * Yorum söz konusudur.

ÖRNEK:

Herkes müzik dinlemeyi sever.

Dünyanın en güzel çiçeği güldür.

Bu yemek hiçte lezzetli değilmiş.

Onun oyununu çok beğeniyorum.

2. NESNEL ANLAMLI CÜMLE

Doğruluğu veya yanlışlığı kişiden kişiye değişmeyen, herkes tarafından kabul edilen kanıtlanabilir cümlelere nesnel anlamlı cümle denir.

Özellikleri:

- * Kişiden kişiye değişmez.
- * Kanıtlanabilir düşüncelerdir.
- * Bilimseldir, duygu içermezler.
- * Yorum yoktur.

ÖRNEK:

Bir yılda dört mevsim vardır.

Balıklar suda yaşayan canlılardır.

Portakalda C vitamini vardır.

Bisiklet iki tekerlekli bir araçtır.

ALİŞTİRMA

Aşağıdaki cümlelerin öznel veya nesnel olup olmadıklarını altlarına yazınız.

Papağanların renkleri çok güzel.

[.....]

Deve kuşu uçmayan bir kuştur.

[.....]

Ankara Türkiye'nin başkentidir.

[.....]

Bence bu filmi herkes izlemeli.

[.....]

Yazarın ikinci kitabı bu hafta çıktı.

[.....]

Hafta sonu zevkli bir basketbol maçı izledik.

[.....]

Ahtapotlar sekiz kollu deniz canlısıdır.

[.....]

Güreş oldukça eğlenceli bir spordur.

[.....]

Penguenler Güney Kutbunda yaşarlar.

[.....]

Sokak arasından mis gibi kokular geliyordu.

[.....]

Bu yemeklerin tadına doyum olmuyor.

[.....]

ETKİNLİK

Aşağıdaki cümlelerden öznel olanları işaretleyiniz.

- () Yere düşen telefonun ekranı kırıldı.
() Sandıkta dört tane karpuz vardı.
() Dünya çok gizemli bir gezegendir.
() Kardeşim bu yaz mavi bir bisiklet aldı.
() Bu sanatçının şarkılarına bayılıyorum.

Aşağıdaki boşluklara nesnel ve öznel anlamlı cümleler yazınız.

Nesnel:

.....

Öznel:

.....

Aşağıdaki cümlelerden nesnel olanları işaretleyiniz.

- () Ayılar kış uykusuna yatan hayvanlardır.
() İşkembe çorbası çok kötü kokar.
() Hatice teyzemin şirin bir köpeği vardı.
() Karadeniz kuzey yarım kürede bulunur.
() Dünya güneşin etrafında bir senede döner.

Aşağıdaki cümleleri öznel anlam olacak şekilde tamamlayınız.

Ülkemizin insanları

Babama en çok

Kitaplar bizim

Aşağıdaki cümleleri nesnel anlam olacak şekilde tamamlayınız.

Ülkemizin

Babam bu sabah

Hafta sonu kitaplarımı

ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR

1. Öğrencilerden hangisi konuşmasına kendi görüşlerini katmıştır?

- A) Ayla: Dünya kendi eksenini etrafında döner.
B) Ahmet: Okul, bir eğitim kurumudur.
C) Onur: Sınıfımızda 12 kız 13 erkek var.
D) Betül: Bilgisayar oyunlarını hiç sevmem.

(1) Sincaplar çok sevimli hayvanlardır. (2) Bu güzel hayvanlar meşe palamudu, ceviz, badem, fındıkla beslenir. (3) Sincaplar soyu tükenen tehlikesi olan hayvanlar listesine girmiştir. (4) Çünkü bu ilginç hayvanlar postları için acımasızca öldürülmektedir.

2. Numaralanmış cümlelerin hangisi nesnel bir yargıdır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde öznel bir yargı vardır?

- A) Otobüs durağında beş kişi otobüs bekliyorduk.
B) Ünlü yazar bu kitabında çok etkileyici bir konuyu işlemiş.
C) Son yıllarda roman ve öykü kitapları daha çok satıyor.
D) Türkiye'nin irili ufaklı birçok gölü vardır.

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde öznel bir yargı vardır?

- A) Yolun otuzuncu kilometresinde lastiğimiz patladı.
B) Ağrı Dağı, ülkemizin en yüksek dağıdır.
C) Dilara'nın çizdiği resimler hepimizi büyüledi.
D) Çöllerde kaktüs gibi susuzluğa dayanıklı bitkiler yetişir.

(1) Benim adım gül; benden gül suyu, gül yağı, gül reçeli, gül sirkesi yapılır. (2) Bahçelerin kuytu yerlerini severim; beyaz, pembe, sarı renklerde güzel güzel açarım. (3) Avludan gelip geçen insanların gözlerine ve iç huzuruna hitap ederim. (4) Bulduğum yere de daha bir şirinlik, sevimlilik katarım.

5. Gülün konuşmasının hangi cümlesinde öznellik yoktur?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

KONU ANLATIMI

TERİM ANLAM

Bilim, sanat ve meslek alanlarında özel anlam kazanmış olan kelimelere terim anlamlı kelimeler denir.

* Terim anlamlı kelimeler sadece kendi alanlarında kullanılan kelimelerdir.

* Alanların kendileri terim anlam olmazlar.

Örnek: Müzik: nota nota müzik alanına giren bir terimdir. Müzik alanın kendi adı olduğu için terim anlamlı olmaz.

ÖRNEK:

Bu kelime üç **hece**den oluşmaktadır.
(Dil bilgisi terimi)

Küpün altı tane yüzü vardır.
(Matematik terimi)

Birinci **set**i biz kazandık.
(Spor terimi)

Tahtaya bir **sol anahtar**i çizdi.
(Müzik terimi)

Bitkiler **fotosentez** yaparlar.
(Fen terimi)

Gök taşlarına **meteor** adı verilmektedir.
(Gök bilimi terimi)

Matematik: Küme, üslü sayı, denklem

Türkçe: Mecaz, virgül, paragraf

Müzik: nota, sol anahtarı, es

Spor: Set, skor, file, pas

ALİŞTİRMA

Aşağıdaki cümlelerde yer alan terim anlamlı kelimeleri bularak altını çiziniz, altlarına hangi alana ait olduklarını yazınız.

Jokey ilk çıkışta gecikince yarışı kaybetti.
Spor Terimi

Çocuklar açığı hemen buldular.

Hemşire enjektörü masanın üstüne bıraktı.

Adamın tansiyonu çok yükselmişti.

Sabah ilk dersimizde hücre incelemesi yaptık.

Arkadaşım penaltıyı atamayınca yenildik.

Bilgisayarın çipleri yanınca kullanılmaz oldu.

Öğretmenimiz tahtaya güzel bir sol anahtarı çizdi.

Çocuk sıtma olduğu için okula gelememiş.

Defterine düzgün bir daire çizdi.

Ekvatordaki ülkeler çok sıcak olur.

Cümlesinin sonuna nokta koymayı unutmuştu.

Oyuncular dekorları akşamdan hazırladılar.

İzmir körfezinde birçok gemi vardı.

ETKİNLİK

Aşağıdaki kelimelerin içinde terim anlamlı olanları yuvarlak içerisinde alınız.

Küp masa ateş göl

Virgül gol ağaç su

Ütü steteskop kornet nota

Hücre Ekmek üçgen telefon

Aşağıdaki kelimeleri terim anlamlı olacak şekilde bir cümle içinde kullanınız.

Virgül:

.....

Akarsu:

.....

Nota:

.....

Dize:

.....

Kornet:

.....

Dikdörtgen:

.....

ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde terim anlamlı bir sözcük kullanılmıştır?

- A) Sporcular iyi beslenmelidir.
- B) Bilim adamlarının görevi, gerçeği bulmaya çalışmaktır.
- C) Ülkemiz hangi meridyenler arasında yer almaktadır?
- D) Hastalıktan çok çekince canından bezdi.

- 1. Şiirdeki uyak ve redifleri bulduk.
- 2. Kaptan "Yelkenler fora!" diye bağırdı.
- 3. Yanıtlarının çoğunu yanlış kodlamış.
- 4. Birinci perde bitince salonda alkış koptu.

2. Numaralanmış, cümlelerin hangisinde terim anlamlı sözcük kullanılmamıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

3. Aşağıdaki sözcüklerin hangisi terim değildir?

- A) Üçgen B) Yüklem
- C) Masa D) Hücre

4. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi terim olarak kullanılmıştır?

- A) Bugün İstanbul'da yağmur yağıyor.
- B) Sorulan her soruya doğru cevap verdi.
- C) Bu derste başarılı olmak istiyorsan formülleri öğrenmelisin.
- D) Çocuklar oyun oynamayı çok sever.

5. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi terim anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Şehrin girişinde mola verdik.
- B) Şiirin ilk dizesindeki sözcükler uyumluydu.
- C) Gömleğinin yaka kısmı kirlenmiş.
- D) Merdivenlerden hızlı hızlı indi.